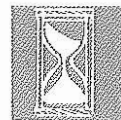

Salvador Marbà i Mayol, un alcalde en temps difícils, pràcticament desconegut

En el període de govern republicà, viscut entre 1931 i 1939, Súria va tenir set alcaldes. Mentre que de dos d'ells, el metge Jaume Ribera i Florenci Claret, Bató, en sabem alguns detalls, dels altres se'n coneix molt poc. En el següent reportatge, ens apropem a la figura de qui va comandar la vila durant el 1938 i al seu temps.

L'alcalde de Súria d'ara fa 70 anys, que va exercir bàsicament al 1938 i fins a l'entrada de les tropes franquistes, a la segona quinzena de gener de 1939, era en Salvador Marbà i Mayol (Terrassa, 1891-Manresa, 1963). Marbà era un treballador de la mina. Va entrar-hi al 1922, com a maquinista i més endavant va fer d'encarregat del control de les bombes d'aigua. Havia nascut a Terrassa i va marxar a França per desertar i estalviar-se de fer el servei militar. Conegué la surienca Anna Planell i Oller, de Ca l'Oller, una casa del carrer de Santa Anna. Al 1919 s'hi casà, establint-se en aquest mateix domicili. Va ser cantaire de La Llanterna i també vocal de la junta de la Cooperativa. Al 1934 Marbà entrà a militar a Esquerra Republicana de Catalunya, ERC. En l'esclat de la guerra, es coneix d'algun episodi en què Marbà s'enfrontà amb els revolucionaris que pretenien saquejar i cremar l'arxiu parroquial, aconseguint aturar l'acció en un primer moment. Dies més tard, tanmateix, l'acció vandàlica d'aquelles jornades, va fer perdre aquell valuós recull de documentació històrica local (vegeu El Salí núm. 153, de juliol de 2006). Durant un mes, Marbà va ser membre del Comité de Milícies Antifeixistes. A primers de 1938, entrà com a regidor a

Arxiu Família Marbà

Salvador Marbà i Mayol, que fou alcalde de Súria durant el 1938.

l'ajuntament que presidia Florenci Claret i Casadesús (Súria, 1901-Prada de Conflent, 1951). Exercí de regidor de Finances i va fer amistat amb el secretari de l'ajuntament Josep M. Iglesias i Massot. Ben aviat, Claret va deixar l'alcaldia. Va ser llavors, quan Salvador Marbà el substituï en el càrrec fins al 23 de gener de 1939,

quatre dies abans d'entrar les tropes de Franco. En aquesta data, Salvador Marbà es veié amb l'obligació de marxar per a incorporar-se a l'exèrcit republicà, deixant la família a Súria. No arribà a fer-ho. Va fugir cap a França, per Prats de Molló, al Vallespir.

GESTIÓ MUNICIPAL ENTRE FOCS

Al 1938, els ajuntaments catalans poca obra i gestió pública van poder fer. En el cas de Súria, almenys això sembla a partir dels testimonis recollits i de la poquíssima documentació que es conserva (d'aquest període fins va perdre's el llibre d'actes del Ple de l'Ajuntament).

La vila tenia 6.211 habitants i nombrosos refugiats. Gestionar aquesta població sobrevinguda que va anar creixent durant l'any a mesura que avançava l'ofensiva de l'exèrcit franquista, no era cosa fàcil. Va habilitar-se un menjador per a nens refugiats i es requerí a la mina per poder disposar de tots els pisos buits de l'empresa.

Les escoles públiques van quedar incautades per l'organització militar. Es van patir restriccions i tallades de corrent elèctric, sobretot a causa que les centrals hidroelèctriques de les conques del Segre havien caigut en mans franquistes. El carbó era racionat. La fusta es convertí amb el combustible principal, tant per cuinar com per a escalfar-se a l'hivern.

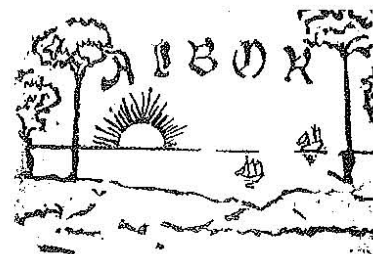
L'alimentació bàsica era una preocupació important. El pa, el

sucre, l'arròs, la llet condensada i la pasta estaven racionats. Al juliol de 1938, Marbà va haver de comunicar a la Junta de Proveïments que a Súria s'havia acabat tot l'oli de l'any. També va fer passos per negociar amb l'Ajuntament de les Borges Blanques (Les Garrigues) un intercanvi de sabó i oli, per sal i potassa. Fins i tot es vetllava per garantir que les herbes dels camps només poguessin ésser pastura per als ramats de Súria. Qui no corria, volava.

Al 1938, Súria esdevingué un punt neuràlgic rellevant per a l'exèrcit republicà. S'instal·là l'Escola de Capacitació de Sergents a l'edifici escolar del carrer Ernest Solvay i el Tribunal Permanent de l'Exèrcit de l'Est al xalet de la mina que fa cantonada a la Ctra. de Manresa-Ctra. de Balsareny, tot i que els judicis es celebraven al saló de sessions de la Casa de la Vila. També s'establí a Súria el Centre d'Organització Permanent d'Enginyers (COPI) núm. 2, un cos militar format per arquitectes, enginyers i advocats, que tenia una banda de música que va ser molt coneguda: 'la banda del COPI'.

El secretari de l'ajuntament de Súria Josep M. Iglesias i Massot (Maldà, Urgell, 1898-Almassora, Plana Alta, Castelló, 1962), en una imatge de l'any 1960. Va ser el secretari pràcticament durant tota la guerra civil, del novembre de 1936 fins a mitjan 1939. També va exercir en un segon període, entre el novembre de 1940 i l'abril de 1947, amb els alcaldes Bransuela, Gras, Portella, Castellà Camprubí i Quinquer.

GRUP ESCOLAR -- FRANCESC MACIÀ

Aula - J. COSTA -- Professor J. CIVIT

Col·laboració amb l'Aula - R. Cejal.

SÚRIA

1938 -- març -- N° 9

Portada de la revista escolar Albor, editada al Grup Escolar Francesc Macià, de Súria, entre el juny de 1937 i el juny de 1938. En van sortir 12 números i s'acabà per mancances en el subministrament de paper. Precisament al juny de 1938, un nen hi explica les seves vivències, i parlant de la feina dels pagesos, assegura: "Ara, degut a la guerra, són els que s'ho passen més bé i fan més diners. L'ésser pagès ara és una sort". Efectivament, la gent feia contínues visites a masies properes i de les comarques veïnes, per tal d'intercanviar productes com ara el tabac o espardenyes fetes a casa per cigrons, mongetes o pa.

El govern municipal va habilitar menjadors per als refugiats. Un va instal·lar-se als actuals magatzems de gra de cal Valentines, a la plaça de Clavé.

Josep M. Homs

L'autoprotecció de la vila: els refugis

Una de les tasques principals de l'alcaldia de Marbà va ser la construcció o adequació de tres refugis antiaeris a la vila. Al maig de 1938 es va crear la Junta de Defensa Passiva de Sùria que ho impulsà. El refugi principal era a sota cal Pla (entre darrera cal Valentines i els darreres de l'actual església parroquial i el Foment Cultural). Tenia uns 150 metres de recorregut, amb una alçada a l'entorn dels 2 metres i mig. Les diferents boques d'entrada eren d'obra i l'interior estava sense revestir. En alguns punts hi havia reforços de fusta. La construcció va fer-se a pic i pala amb l'ajut d'explosius que va proporcionar la mina. La direcció tècnica la va portar el mateix cos d'enginyers de l'exèrcit establert a la població. El altres dos refugis eren a Fusteret,

Josep M. Homs

Encara avui pot observar-se la boca del refugi darrere Cal Valentines, a l'inici de la Ctra. de Sant Salvador.

cap a la vessant de l'altiplà de Cererols, i als Tractets, a la zona on actualment s'ha transformat en una àmplia urbanització.

D'altra banda, al Clot de les Ferreres, on ara hi ha el runam salí, s'hi instal·là un observatori amb una sirena que avisava en detectar aviació enemiga. Fins i tot, per evitar confusions a la població es va demanar a les fàbriques de Palà la desactivació del xiulet que marcava els torns de treball d'aquest centre fabril.

Al capdavant, la vila no va ser mai bombardejada. En canvi, sí que van patir el foc de bombes aèries les poblacions veïnes de Manresa i Cardona. La gent, temps després, ho atribuïa al fet que les mines de potassa eren de titularitat belga.

A mals temps, bona cara

Els balls, les gresques i la música eren ingredients que van ajudar a millorar una mica l'ànim i la felicitat de la població. Consta documentalment que en ple 1938, al cafè de Cal Fusteret, de la família Giró, al raval de Sant Jaume, es feien quatre balls cada setmana. La banda del COPI, dia si dia també organitzava desfilades musicals per la carretera principal, a part de

nombrosos concerts, i representacions de sarsueles, algunes en el marc de l'antic cinema Ideal, al carrer Vilanova, cantonada Montserrat (actual solar destinat a aparcament). Es diu que al gener de 1939, mentre les tropes invasores dominaven ja el cap de la serra de Castelltallat, a la sala de Cal Major, al barri de Sant Jaume, encara s'hi feia ballaruga.

Els 45 components de la banda del COPI (Centre d'Organització Permanent d'Enginyers), en formació. Va tenir la seu al cinema Ideal de Sùria.

El darrer assassinat a la reraguarda republicana

Josep Clariana i Simats, en una imatge de quan feia el servei militar.

El 7 de juny de 1938, va ser assassinat Josep Clariana Simats, pagès de 42 anys, de cal Siló, un mas de la Vall Seca o de Sant Salvador. Clariana tornava de la vinya que tenia prop d'El Puig Gros, de Castelladral. Després de travessar el mas d'El Cortès del Pi, va rebre l'impacte d'un tret que el va malferir. Fou recollit per un veí i traslladat a casa seva, on morí a conseqüència de les greus lesions. Clariana havia estat regidor de l'ajuntament, per la Unió de Rabassaires, sindicat del que havia estat president. Les causes d'aquest assassinat apunten cap a diferències entre ell i alguns membres de sectors extremistes o bé amb alguns refugiats. Mai no se'n van aclarir ni els motius ni els autors.

LA REPRESSIÓ QUE VA SEGUIR

Salvador Marbà, conscient que no havia pres part en cap delictes, tres setmanes després de la seva fugida, a finals de gener de 1939, tornà a l'estat espanyol amb l'objectiu de retrobar-se amb la família. El 14 de febrer va entrar per Irún, al País Basc, on es presentà de forma voluntària a les autoritats franquistes. L'endemà, però, ja el van recloure al camp de concentració de La Merced de Pamplona. Hi coincidí, curiosament, amb l'exalcalde republicà surienc Jaume Ribera. Sofrí tortures i interrogacions i fou classificat com a 'Dudoso', pels càrrecs d'haver militat a ERC, haver estat membre del comitè antifeixista de Sùria i haver estat alcalde en els darrers mesos del conflicte civil. Els informes d'acusacions (provinents de la Guàrdia Civil, de l'ajuntament de Sùria i dels serveis locals d'informació de la Falange) reconeixien que Marbà no havia participat en cap fet delictiu ni de sang. La seva família recorda que a Pamplona el van confondre amb un alcalde de Cardona i que pretenien que declarés aquesta condició. Un capellà que els coneixia va haver d'aclarir la confusió. El Jutjat Militar núm. 2 de Manresa demanà el trasllat de Marbà a la presó de les Escodines, a la capital del Bages, on hi va romandre entre el setembre de 1939 i el gener de 1940.

Practicar la pròpia humiliació per sobreviure

Excmo Sr. Director:

Dirigir la presente para manifestarle que en fecha del 31 de Julio de 1942, cursé una solicitud, en ella solicitaba el cambio de residencia por Terrasa ya que en esa ciudad tendría mejores medios de vida, me garantizarían trabajo continuo en la Hermandad de Trabajadores y ya que mi esposa sufre dolencia crónica nos podríamos sacar el hogar y mejor atenderlo económicamente.

Ya en su día V. S. cursó a estas dignas autoridades de Leró un oficio para que me notificaran que dicha demanda estaba en trámite en la Dirección General de Prisiones de Madrid y allí resolverían.

Hasta la fecha presente no he podido saber

nada más.

Alendo a V. S. que es el unico que bajo la ley me puedo amparar y teniendo sus sentimientos humanitarios llenos de cristianidad, le ruego que haga las oportunas gestiones para la resolución.

Agracia que espero merecer y alcanzar de su reconocida benevolencia de V. S. a quien Dios guarde muchos años.

Leró 19 de Enero de 1943.

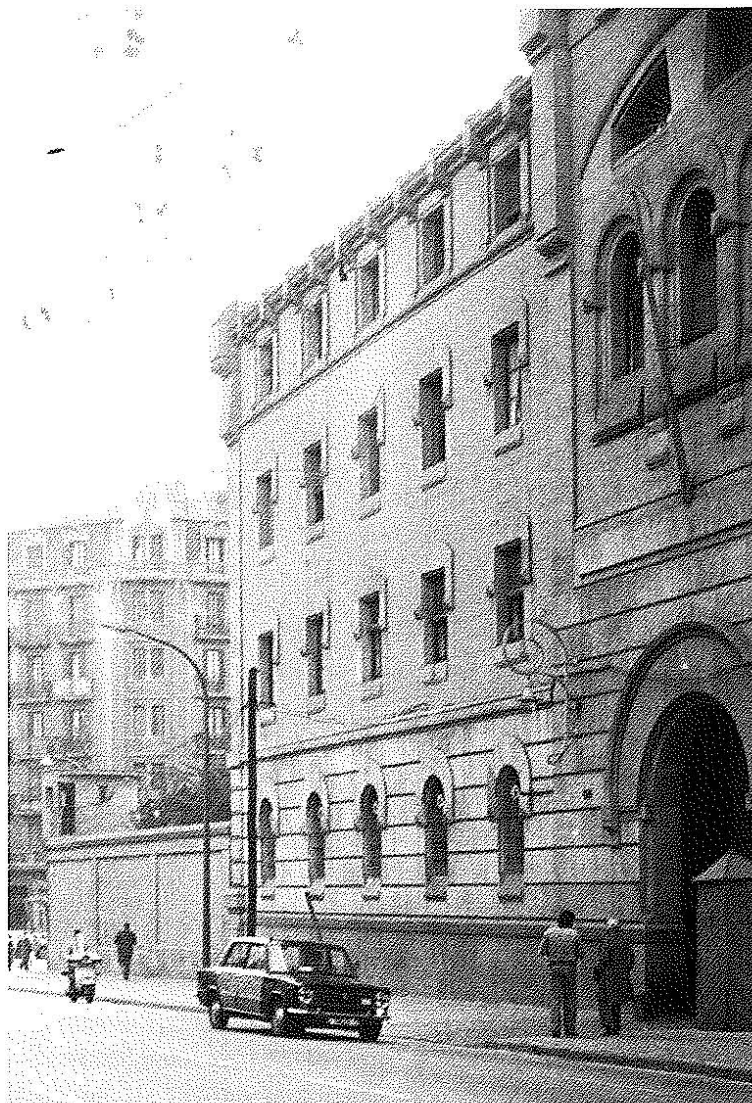
Salvador Marbà Mayol

Carta que Salvador Marbà va escriure al director de la Model, presó celular de Barcelona, el gener de 1943. Reclamava que feia mig any que havia demanat acostar la residència de Seròs, al Segrià, fins a Terrassa per poder treballar, refer la família i estar prop de la seva muller malalta. No havia tingut resposta i encara van trigar 14 mesos a aixecar-li el desterrament.

Precisament en el trajecte de retorn, de Navarra fins al Bages, Marbà viatjà amb els suriencs Simón Cano Herrera i Jaume Ribera Reguant, també exalcalde republicà, amb el qual anà emmanillat. Al desembre de 1939 fou sotmès a Consell de Guerra on se l'hi dictà la pena de 30 anys de reclusió perpètua per adhesió a la rebel·lió, de forma que el 10 de gener de 1940 Marbà ingressà a la presó Model de Barcelona.

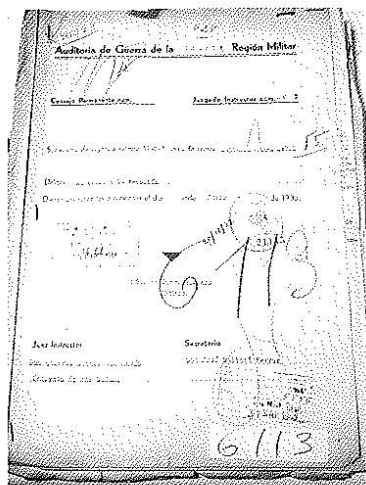
Durant el 1940 diversos avals i informes (de l'alcalde Josep Bransuela Planell, l'antic regidor de la Lliga i comerciant Josep Codony Soler, el cap local de la Falange Josep M. Castellà Camprubí, el treballador Joan Soler Prats i la monja Lluïsa Vilanova) van defensar l'actuació de Marbà certificant que **'va ser un element d'ordre del Comité Roig de la localitat'**, que com a alcalde **'va tenir una actuació que es pot considerar bona'**, i que **'va ser persona d'antecedents exemplars i de sentiments humanitaris'**. Aquestes manifestacions obligaren a revisar la seva Causa, de manera que es commutà la pena de 30 anys per una de 12 anys de reclusió major.

Al desembre de 1941 sortí en llibertat provisional amb ordre de desterrament, que va viure a Seròs, al Segrià, a tocar la Franja, fins al març de 1944. Aquí tingué un nou encontre amb un altre surienc confinat: Isidre Torradella, *Vegetal*. Finalment va poder reunir-se amb la seva família a Manresa. No fou indultat de tota pena fins al juny de 1948.

Les reixes de la presó Model, al carrer Entença de Barcelona, van ser el sostre de Salvador Marbà durant dos anys. Estava preparada per a 800 reclusos i en acabar la guerra, la seva ocupació es multiplicà per 10.

Sumaríssim de urgència 11.023

El judici del Consell de Guerra que va celebrar-se contra Salvador Marbà a les 12 del migdia del 15 de desembre de 1939, a Manresa, va ser presidit pel tinent coronel d'Infanteria Felipe Azcona Aguilar. Actuà com a fiscal el tinent d'Infanteria Francisco Sanz Municio i de defensor el tinent Toribio Yelo Utrilla.

En una nota de diari personal manuscrita del mateix Salvador Marbà, que la família encara conserva, en relació al Consell de Guerra, l'acusat confessa: ***"A l'haver de respondre pels càrrecs que vaig exercir mai els vaig negar, tant a la junta classificadora com al jutge. Vaig voler dir la veritat i veritat és que ningú em pot assenyalar ni per assassí ni per lladre. Com a alcalde vaig procurar sempre obrar com a pare de tots, sense distinció d'idees, i al Comité, altres (extremistes) eren els que tenien l'hegemonia del poble i eren la causa dels desordres."***

Entre els homes i dones jutjats en aquell Consell de Guerra, es van dictar tres penes de 30 anys, unes quantes d'inferiors, i també es donaren força causes sobreesgudes i les corresponents llibertats.

EL TESTIMONI DE LES FILLES IGNÀSIA I PILAR

A l'agost de 2007, vam tenir el privilegi de recollir encara alguns testimonis orals de la filla Ignàsia Marbà i Planell, de 84 anys, que lamentablement morí poques setmanes després. La Ignàsia vivia a Sao Paulo, al Brasil, però en aquelles dates es trobava de viatge a Catalunya i s'estatjà a Manresa, a casa de la seva germana Pilar. Aquest reportatge, a banda de la seva vessant divulgativa i històrica, vol dedicar un record d'homenatge a ambdues germanes Marbà i Planell, encara que en una d'elles, la Ignàsia, sigui de forma pòstuma.

El pare deia: - Parlant, la gent s'entén!

Ignàsia i Pilar Marbà descrivien el seu pare com a un home idealista: **Odiava les armes, procurava comprendre a la gent i sempre deia: - Parlant, la gent s'entén! Tractava a tothom igual. Als miners més revolucionaris procurava de convence'ls que per millorar la societat s'havien d'entendre les coses d'una altra manera.** Salvador Marbà vivia al Poble Vell. Per raó de la feina, però, es traslladà a un pis de la colònia de Santa Maria (llavors, al portal núm. 23, que actualment correspondria al carrer de les Flors, 17). Quan fou nomenat alcalde, va continuar vivint a la mateixa colònia. Les seves filles recorden que a Marbà la gent l'hi demanava perquè no anaven a viure a un xalet i que la seva resposta era negativa i categòrica.

Tres dies i tres nits al refugi

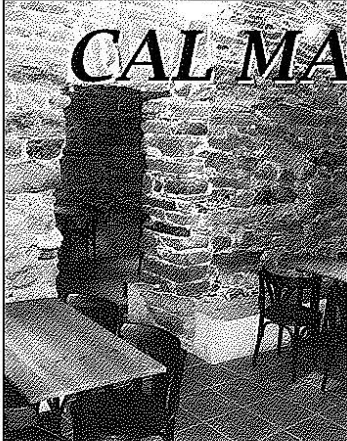
Les filles de Salvador Marbà, recordaven encara al 2007, les seves peripècies dels darrers dies de la guerra, al gener de 1939: **Vam anar al refugi de sota Cal Pla per por a l'aviació. Vam emportar-nos de tot. Encara ara ens fan mal els braços! Hi vam estar tres dies i tres nits. No hi vam aguantar més. Allà no s'hi podia dormir. La mare va dir: - Que sigui el que Déu vulgui!, i ens en vam entornar cap a casa. Al refugi hi havia molta gent amagada. Nosaltres, com que hi vam anar a darrera hora, ens va tocar posar-nos en un lloc on hi havien molts degotalls d'aigua que baixaven per la paret formant tolls. La gent seia a terra amb mantes i n'hi havia que sortien de tant en tant a buscar el que podien, una mica de pa... Ens hi**

veiem amb espelmes i algun lot.

En sortir del refugi, les filles de Marbà recordaven que **els últims de la reraguarda ens deien: -Vosaltres sou família de l'alcalde? Us mataran a tots! No sabem que hi feu aquí! Marxeu!**

La Ignàsia Marbà ens confessà: **Voleu que us expliqui la veritat del perquè no vam marxar? Portava tres nits sense dormir i no aguantava més. Quan vaig arribar a casa vaig caure rendida al llit i no hi havia manera de despertar-me, ni sacsejant-me!** En canvi la seva germana Pilar recorda que ella volia marxar i que s'enfadà amb la Ignàsia perquè no es desvetllava de cap manera.

D'aquells darrers dies feien memòria, especialment, dels trets i canonades que se sentien des de la serra de Costafreda.

CAL MAURICI

Brasa, torrades, copes...

Obert el cap de setmana

Horari:

Divendres, dissabtes, i vigílies:

Des de les 20 h

Diumenges i festius:

De 12 h a 16 h

Al Poble Vell, al costat del Portal de Cardona

C/ del Castell, 2

TL 93 869 66 12

CALMANYÀ®

Mecànica Tècnica de Disseny

Enginyeria

- Projectes de maquinària i utilitatge.
- Assessoria i estudis tècnics.
- Disseny mecànic de qualitat.

Av. Santa Bàrbara, 61 <> 08260 - SÚRIA (Barcelona)

Tel. 93 868 21 75

calmanya@calmanya.com

<http://www.calmanya.com>

Una foto de les germanes Marbà i Planell, l'agost de 2007. A l'esquerra, la Ignàsia (que morí poques setmanes després) i a la dreta, la Pilar. Ambdues són a la sala d'estar del domicili familiar de la Pilar, a Manresa, que és presidida per una pintura del Poble Vell de Súria, obra del surienc Joan Planell i Olives.

Els primers en saber l'afusellament de Can Massana

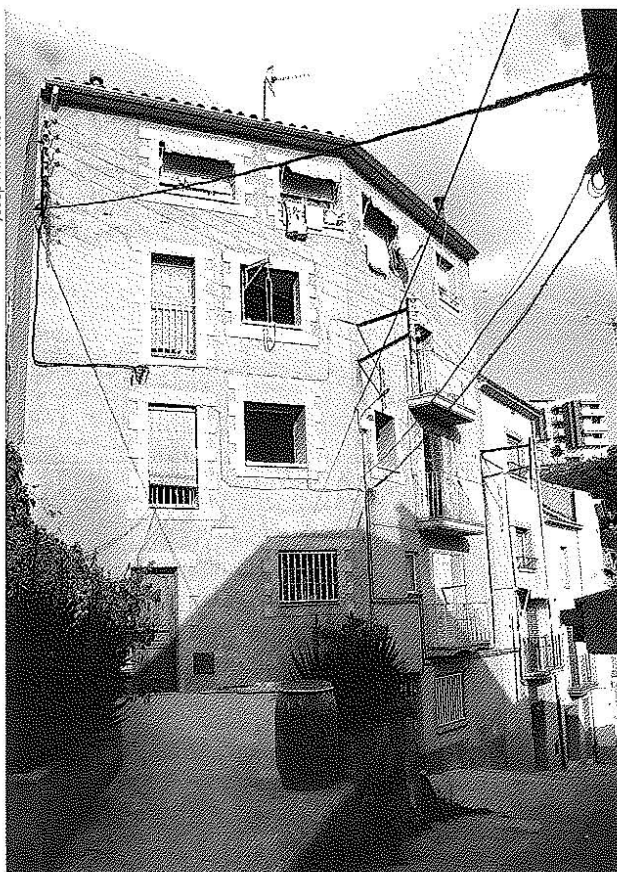
A casa vam ser dels primers en saber la notícia de la mort dels vuit presos de Súria el 1939. Pilar i Ignàsia Marbà, es refereixen a l'assassinat que va produir-se la nit del 9 de febrer, a prop de Can Massana (El Bruc, Anoia), quan un escamot de la Guàrdia Civil va afusellar a nou homes procedents de la presó de Manresa, un dels quals només quedà malferit i permeté que anys a venir s'esclarissin els fets. (veure llibre *'Mort a les cunetes (1939)'* d'Albert Fàbrega; Angle Editorial, 2005).

El cas és que el supervivent d'aquella matança, en Josep Nin, secretari de l'Ajuntament de Pinós, quan fugí del lloc dels fets i passà per Súria, anà a casa d'una família amiga dels Marbà, que els assabentà de la macabra notícia.

Les noies d'aquesta família que vivia una mica més amunt de l'església, eren conegudes del secretari de Pinós. Van venir esglaiades a trobar-nos i ens van dir: "-Ha vingut camp a través, no sé com, però ara el tenim a casa. La mare l'està curant. Va agafar un mocador de la butxaca del Belga i se'l va posar a la ferida per reestrenyar la sortida de sang.

Les germanes Marbà aquella mateixa nit van travessar aquella informació a una altra persona de la seva confiança: qui havia estat el secretari de l'ajuntament de Súria Josep M. Iglesias, que vivia a l'edifici de la Casa de la Vila (fins a mitjans de la dècada dels 1970, un terç de la primera planta de la casa consistorial era destinada a l'habitatge del secretari

de la Corporació). **-El senyor Iglesias, en veure'ns, desseguida ens va demanar si sabíem alguna cosa del pare, i ens remarcava: - Sobretot, que no vingui! Ben aviat l'hi vam explicar que volíem dir-li que aquella colla de presos que hi havia a baix al calabós, els havien afusellat a tots. Tant ell com la seva senyora, van quedar blancs. El senyor Iglésias, ens va recomanar que no en parléssim amb ningú. Recordem que en marxar, quan ja sortíem, trucava a la porta el gendre de Cal Pau, el González, que l'hi deien el Pepet i que també el van matar.** (En González Atienza havia estat regidor socialista de l'Ajuntament i el van afusellar al Camp de la Bóta a Barcelona, el maig de 1939).

Salvador Marbà va viure al Poble Vell i a Santa Maria. A la imatge de l'esquerra, la casa que havia estat Cal Oller, al carrer de Santa Anna. A la colònia de Santa Maria, visqué en un pis del primer portal de la foto de la dreta.

La marxada a Manresa

La família de Marbà seguí vivint a Súria. Intentaren aconseguir un aval per part de la mina, on havia treballat. No va ser possible ni fer la petició. Van haver d'abandonar el pis de la colònia on vivien. Van estatjar-se un any en un pis de cal Pau, a l'actual carrer de Sant Antoni M. Claret. La postguerra i més sense el pare a casa, va ser especialment terrible per la gana. Tenien un hort, però aviat van haver-lo d'abandonar: **"ens van matar tots els arbres fruiters, fent-los-hi la serpeta"**. Finalment la família va decidir instal·lar-se a Manresa, en un pis del carrer Magnet i començar a treballar a la Pirelli.

Vaig agafar el tifus, afirmà

Ignàsia Marbà. I afegia: **A la mare li van aconsellar que hi havia un remei molt bo que venia de França i que no era gaire car. N'hi deien aigua blanca. Era molt dolenta. Uns 'polvos' s'havien de barrejar amb un litre d'aigua i deien que quanta més en bevies, més efecte et faria. M'ho vaig agafar amb molta fe. No esperava pas que me la portessin. Ja la demanava. Per evitar que em caiguessin els cabells, em vaig rapar el cap.**

En tornar Salvador Marbà després del confinament, amb cinquanta-tres anys d'edat, va estar admès a treballar a la mateixa Pirelli, on ja treballaven les seves filles. Encara llavors algú el va

denunciar com a roig. La família recorda amb estima que el director de l'empresa, un italià, el cridà i li confessà: **- No s'amoïni, Sr. Marbà. Mentre jo sigui director d'aquesta empresa, vostè no es mourà d'aquí. No li passarà res.**

La filla de Marbà, la Ignàsia, assegurava que havia viscut molt temps amb por: **Fins fa poc no es podia dir que el pare havia estat a la presó o que havia estat alcalde de Súria durant la guerra.**

Salvador Marbà i Mayol, després d'emmalaltir durant un any, morí a Manresa el 2 de novembre de 1963, als 73 anys d'edat.

Fonts:

Consultes personals; consultes especialitzades a Albert Fàbrega Enfedaque, Joaquim Aloy Bosch i Jofre Padullés, publicacions Albor, Súria, Crònica de Súria, El Salí; Mort a les Cunetes (1939), d'Albert Fàbrega; La Unió de Cooperadors de Súria, cooperativa de consum 1917-1992; La repressió franquista, vol. 1, La Dictadura Totalitària 1939-1945; www.memoria.cat; www.guiamanresa.com; arxius Nacional de Catalunya, del Tribunal Militar Territorial Tercer, de la Comandància Militar de Barcelona, Municipal de Súria i de les famílies Marbà-Planell, Iglesias i Clariana.